

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 23ης Σεπτεμβρίου 2020*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας – Δέσμευση κεφαλαίων – Πλάνη εκτιμήσεως – Δικαίωμα ιδιοκτησίας – Αναλογικότητα – Προσβολή της φήμης – Καθορισμός των κριτηρίων καταχωρίσεως»

Στην υπόθεση T-510/18,

Khaled Kaddour, κάτοικος Δαμασκού (Συρία), εκπροσωπούμενος από τις V. Davies και V. Wilkinson, solicitors, τον R. Blakeley, barrister, και την M. Lester, QC,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον V. Piessevaux και την T. Haas,

καθού,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2018/778 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της απόφασης 2013/255/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2018, L 131, σ. 16), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2018/774 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2018, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 36/2012 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία (ΕΕ 2018, L 131, σ. 1), καθόσον οι πράξεις αυτές αφορούν τον προσφεύγοντα,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise και J. Martín y Pérez de Nanclares (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: E. Αρτεμίου, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Μαρτίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση¹

I. Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο προσφεύγων Khaled Kaddour είναι επιχειρηματίας με συριακή ιθαγένεια ο οποίος ασκεί εμπορική δραστηριότητα, μεταξύ άλλων, στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και στον τομέα του πετρελαίου.

[παραλειπόμενα]

B. Επί της εκ νέου καταχωρίσεως και της διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους των προσώπων σε βάρος των οποίων ισχύουν περιοριστικά μέτρα

[παραλειπόμενα]

- 20 Στις 12 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/1836 για την τροποποίηση της απόφασης 2013/255 (ΕΕ 2015, L 266, σ. 75). Αυθημερόν, εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1828 για την τροποποίηση του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2015, L 266, σ. 1).
- 21 Κατά την αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως 2015/1836, «[τ]ο Συμβούλιο εκτιμά ότι, λόγω του στενού ελέγχου της οικονομίας που ασκεί το συριακό καθεστώς, ένας περιορισμένος κύκλος επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στη Συρία [ήταν] σε θέση να διατηρεί τη θέση του αποκλειστικά λόγω της στενής σχέσης και στήριξης που λαμβάνει από το καθεστώς και της επιρροής που ασκεί εντός αυτού» και ότι «[τ]ο Συμβούλιο θεωρεί ότι θα πρέπει να προβλέψει περιοριστικά μέτρα επιβάλλοντας περιορισμούς εισόδου και δεσμεύοντας όλα τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους που ανήκουν, βρίσκονται στην κατοχή ή ελέγχονται από τους εν λόγω εξέχοντες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στη Συρία, όπως προσδιορίστηκαν από το Συμβούλιο και κατονομάζονται στο παράρτημα I, ώστε να μην τους δίνεται η δυνατότητα παροχής υλικής ή οικονομικής στήριξης στο καθεστώς, και, μέσω της επιρροής τους, να αυξηθεί η πίεση που ασκείται στο ίδιο το καθεστώς προκειμένου να μεταβάλει τις κατασταλτικές πολιτικές του».
- 22 Η διατύπωση των άρθρων 27 και 28 της αποφάσεως 2013/255 τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836. Τα άρθρα αυτά προβλέπουν πλέον περιορισμούς όσον αφορά την είσοδο ή τη διέλευση μέσω του εδάφους των κρατών μελών καθώς και τη δέσμευση των κεφαλαίων «εξ[εχόντων] επιχειρηματι[ών] που δραστηριοποιούνται στη Συρία», εκτός εάν από «επαρκή στοιχεία [προκύπτει ότι τα πρόσωπα αυτά] δεν συνδέονται, ή δεν συνδέονται πλέον, με το καθεστώς ή [ότι] δεν ασκούν καμία επιρροή [στο εν λόγω καθεστώς] ή [ότι] δεν παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο καταστρατήγησης».
- 23 Με τον κανονισμό 2015/1828 τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, η διατύπωση του άρθρου 15 του κανονισμού 36/2012 προκειμένου να εισαχθούν σε αυτό τα νέα κριτήρια καταχωρίσεως, τα οποία καθορίστηκαν με την απόφαση 2015/1836 και προστέθηκαν στην απόφαση 2013/255.

[παραλειπόμενα]

1 Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

2. Επί των λόγων καταχωρίσεως και του καθορισμού των κριτηρίων καταχωρίσεως

66 Λαμβανομένου υπόψη ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αντικείμενο κατ' αντιμωλίαν συζητήσεως μεταξύ του προσφεύγοντος και του Συμβουλίου αποτέλεσε το ζήτημα αν το όνομα του προσφεύγοντος εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στους επίμαχους καταλόγους βάσει δύο ή βάσει τριών λόγων καταχωρίσεως, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά αναγκαίο να προβεί στις ακόλουθες διευκρινίσεις.

67 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη σκέψη 27 ανωτέρω, οι λόγοι καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους δεν τροποποιήθηκαν σε σχέση με την απόφαση 2016/850 και τον εκτελεστικό κανονισμό 2016/840, είναι δε οι εξής:

«Εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία, με συμφέροντα ή/και δραστηριότητες στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, του πετρελαίου και των πλαστικών και με στενές επιχειρηματικές σχέσεις με τον Maher Al-Assad.

Ωφελείται από το συριακό καθεστώς και το στηρίζει μέσω των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων.

Συνεργάτης του Maher Al-Assad, μεταξύ άλλων μέσω των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων.»

68 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', και παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οι οικονομικοί πόροι που ευρίσκονται στην κυριότητα, την κατοχή ή τον έλεγχο των προσώπων που ευθύνονται για τη βίαιη καταστολή του άμαχου πληθυσμού στη Συρία, προσώπων και οντοτήτων που επωφελούνται των πολιτικών του καθεστώτος ή υποστηρίζουν τις πολιτικές αυτές, καθώς και των προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με αυτές, όπως κατονομάζονται στα παραρτήματα I και II.

2. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις και αποφάσεις του Συμβουλίου στο πλαίσιο της κατάστασης στη Συρία όπως ορίζονται στις αιτιολογικές σκέψεις 5 έως 11, δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι που βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή ή ελέγχονται από τους εξής:

α) εξέχοντες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στη Συρία: [...]

3. Τα πρόσωπα που εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεν περιλαμβάνονται ούτε παραμένουν στον κατάλογο των προσώπων και οντοτήτων του παραρτήματος I, εφόσον υπάρχουν επαρκή στοιχεία ότι δεν συνδέονται ή δεν συνδέονται πλέον με το καθεστώς ή δεν ασκούν επιρροή ή δεν παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο καταστρατήγησης.»

69 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο α', παράγραφος 1α, στοιχείο α', και παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828, έχει σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση.

70 Λαμβανομένης υπόψη της διατύπωσεως των λόγων καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος και εκείνης των κριτηρίων καταχωρίσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εν προκειμένω, ελήφθησαν υπόψη εις βάρος του τρεις λόγοι καταχωρίσεως. Το πρώτο εδάφιο, το οποίο αντιστοιχεί στον πρώτο λόγο, αφορά την ιδιότητα του εξέχοντος επιχειρηματία ο οποίος δραστηριοποιείται στη Συρία, το δεύτερο εδάφιο, το οποίο αντιστοιχεί στον δεύτερο λόγο, αφορά το όφελος που αντλεί ο προσφεύγων από το συριακό καθεστώς και τη στήριξη προς το εν λόγω καθεστώς και το τρίτο εδάφιο, το οποίο αντιστοιχεί στον τρίτο λόγο, αφορά τη σχέση με το συριακό καθεστώς.

- 71 Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους στηρίζεται στο προβλεπόμενο εκ του νόμου κριτήριο το οποίο ορίζεται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α', της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, και στο άρθρο 15, παράγραφος 1α, στοιχείο α', του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828 (κριτήριο του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία), ενώ ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους στηρίζονται στο προβλεπόμενο εκ του νόμου κριτήριο το οποίο ορίζεται στο άρθρο 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, και στο άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828 (κριτήριο της σχέσεως με το καθεστώς), είτε λόγω του οφέλους που αντλεί ο προσφεύγων από το συριακό καθεστώς και της στηριξέως του προς αυτό είτε λόγω της σχέσεώς του με τον Μ. Al-Assad, ο οποίος αποτελεί κομβικής σημασίας πρόσωπο του συριακού καθεστώτος.
- 72 Κατά το μέτρο που το Συμβούλιο υποστήριξε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η μνεία στα οφέλη εκ του συριακού καθεστώτος και την παρεχόμενη σε αυτό στήριξη δεν πρέπει να ερμηνευθεί ως τρίτος λόγος καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, ισχυρισμός στον οποίο δεν αντιτάχθηκε ο προσφεύγων, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να προβεί στις ακόλουθες διευκρινίσεις.
- 73 Το όφελος εκ του συριακού καθεστώτος ή η στήριξη προς αυτό αποτελεί αυτοτελές νομικό κριτήριο, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, και το οποίο, ως τέτοιο, πρέπει να διακρίνεται από εκείνο των «εξεχόντων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στη Συρία», το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α', της εν λόγω αποφάσεως, ή, ακόμη, από το κριτήριο της σχέσεως με πρόσωπα του συγκεκριμένου καθεστώτος, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 28, παράγραφος 1, της ίδιας αποφάσεως.
- 74 Τούτο συνάγεται από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 28 της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836. Το άρθρο αυτό προβλέπει, στην παράγραφο 1, τη δέσμευση των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων τριών κατηγοριών προσώπων, συγκεκριμένα δε, πρώτον, αυτών που ευθύνονται για τη βίαιη καταστολή του άμαχου πληθυσμού, δεύτερον, εκείνων που επωφελούνται των πολιτικών του καθεστώτος ή το υποστηρίζουν και, τρίτον, των προσώπων που συνδέονται με αυτές. Στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού προβλέπεται η δυνατότητα δεσμεύσεως των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων ορισμένων κατηγοριών προσώπων, μεταξύ των οποίων καταλέγονται οι εξέχοντες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στη Συρία. Η παράγραφος 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 28 της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, αφορούν επομένως, καταρχήν, διαφορετικές κατηγορίες προσώπων, στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνεται από τη δυνατότητα που παρέχεται αποκλειστικώς στα πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, να επικαλούνται την παράγραφο 3 της διατάξεως αυτής, βάσει της οποίας, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, το όνομα των προσώπων αυτών μπορεί να μην καταχωρίζεται ή να μη διατηρείται στους επίμαχους καταλόγους.
- 75 Η γραμματική ερμηνεία της διατάξεως αυτής είναι σύμφωνη με το πλαίσιο της θεσπίσεώς της και με τον σκοπό που επιδιώκεται με αυτήν (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Νοεμβρίου 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, σκέψη 12, και της 10ης Μαρτίου 2005, easyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, σκέψη 21). Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι από την αιτιολογική σκέψη 5 της αποφάσεως 2015/1836 προκύπτει ότι το Συμβούλιο καθόρισε ορισμένες κατηγορίες προσώπων, τις οποίες συμπεριέλαβε στο άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2013/255, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη, διατηρουμένης παράλληλα μιας στοχοθετημένης και διαφοροποιημένης προσεγγίσεως, των ήδη υφιστάμενων περιοριστικών μέτρων, τα οποία το Συμβούλιο σκόπευε να διατηρήσει σε ισχύ. Επομένως, το Συμβούλιο εξέφρασε σαφώς τη βούλησή του να προσθέσει κριτήρια καταχωρίσεως στα ήδη υφιστάμενα και προβλεπόμενα στο άρθρο 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255. Εν

- συνεχία, η απόφαση 2015/1836, με την οποία προστέθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 28 της αποφάσεως 2013/255, αφορούσε μόνον τις νέες αυτές κατηγορίες προσώπων, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 14 της εν λόγω αποφάσεως. Τέλος, επισημαίνεται ότι στο άρθρο 28 της αποφάσεως 2013/255, πριν αυτό τροποποιηθεί με την απόφαση 2015/1836, δεν υπήρχε κάποια πρόβλεψη αντίστοιχη της δυνατότητας που παρέχεται πλέον βάσει του άρθρου 28, παράγραφος 3, της εν λόγω αποφάσεως.
- 76 Το γεγονός ότι το άρθρο 28 της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, προβλέπει διάφορες κατηγορίες προσώπων δεν σημαίνει, εντούτοις, ότι ένα πρόσωπο δεν μπορεί να υπάγεται σε πλείονες κατηγορίες. Σημαίνει, αντιθέτως, ότι, οσάκις το Συμβούλιο αποφασίζει να καταχωρίσει ή να διατηρήσει το όνομα προσώπου στους επίμαχους καταλόγους πρέπει να καθορίσει, με γνώμονα τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του, την κατηγορία ή τις κατηγορίες στις οποίες μπορεί να ανήκει το πρόσωπο αυτό. Συναφώς, το Συμβούλιο πρέπει να εξετάσει, αφενός, το κριτήριο ή τα κριτήρια που προτίθεται να λάβει υπόψη για να καταχωρίσει ή να διατηρήσει το όνομα προσώπου στους επίμαχους καταλόγους και, αφετέρου, το ζήτημα αν διαθέτει δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων δυνάμενη να αποδείξει το βάσιμο καθενός από τους λόγους καταχωρίσεως, οι οποίοι στηρίζονται στο κριτήριο ή στα κριτήρια που επέλεξε το Συμβούλιο.
- 77 Δεν μπορεί να αποκλεισθεί, συναφώς, το ενδεχόμενο, στην περίπτωση συγκεκριμένου προσώπου, οι λόγοι καταχωρίσεως να αλληλεπικαλύπτονται σε ορισμένο βαθμό, υπό την έννοια ότι ένα πρόσωπο μπορεί να χαρακτηριστεί ως εξέχων επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στη Συρία και να θεωρηθεί ότι επωφελείται, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, από το συριακό καθεστώς ή ότι στηρίζει το καθεστώς μέσω των ιδίων δραστηριοτήτων. Τούτο προκύπτει ακριβώς από το ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως 2015/1836, οι στενοί δεσμοί με το συριακό καθεστώς και η στήριξη που παρέχει σε αυτό η συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων αποτελούν έναν από τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο αποφάσισε να δημιουργήσει την εν λόγω κατηγορία. Εντούτοις, ακόμη και σε αυτήν την περίπτωση, πρόκειται για διαφορετικά κριτήρια.
- 78 Πράγματι, κατά τη νομολογία, με την απόφαση 2015/1836 εισήχθη ως αντικειμενικό, αυτοτελές και επαρκές κριτήριο εκείνο των «εξεχόντων επιχειρηματιών που ασκούν τις δραστηριότητές τους στη Συρία», οπότε το Συμβούλιο δεν υποχρεούται πλέον να αποδείξει την ύπαρξη σχέσεως μεταξύ της κατηγορίας αυτής προσώπων και του συριακού καθεστώτος ούτε μεταξύ της συγκεκριμένης κατηγορίας προσώπων και της στήριξεως που παρέχει στο καθεστώς ή το όφελος που αντλεί από τη στήριξη σε αυτό, δεδομένου ότι η ιδιότητα του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία αρκεί για την εφαρμογή των επίμαχων περιοριστικών μέτρων εις βάρος προσώπου (πρβλ. αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, HX κατά Συμβουλίου, C-540/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:707, σκέψη 38, και της 4ης Απριλίου 2019, Sharif κατά Συμβουλίου, T-5/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:216, σκέψεις 55 και 56, και διάταξη της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, Haswani κατά Συμβουλίου, T-231/15 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:589, σκέψη 56).
- 79 Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο, οσάκις αποφασίζει να καταχωρίσει το όνομα προσώπου λόγω της ιδιότητας του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία, δεν οφείλει να διευκρινίζει, στους λόγους καταχωρίσεως του ονόματος του προσώπου αυτού, ότι επωφελείται από το συριακό καθεστώς ή ότι το στηρίζει. Εάν το Συμβούλιο προβεί στη διευκρίνιση αυτή, τούτο σημαίνει ότι προτίθεται να εφαρμόσει και το κριτήριο του άρθρου 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836. Η ερμηνεία αυτή είναι εκείνη που δύναται να διασφαλίσει κατά το μέγιστο την πρακτική αποτελεσματικότητα καθεμίας από τις παραγράφους του άρθρου 28 της αποφάσεως 2013/255 και να παράσχει στα πρόσωπα των οποίων το όνομα καταχωρίζεται τη δυνατότητα να προσδιορίσουν επακριβώς τα κριτήρια βάσει των οποίων το όνομά τους καταχωρίζεται ή διατηρείται στους επίμαχους καταλόγους.

- 80 Κατά συνέπεια, εάν το Συμβούλιο μνημονεύει ρητώς στους λόγους καταχώρισεως του ονόματος προσώπου το όφελος που αντλεί το πρόσωπο αυτό από το συριακό καθεστώς ή τη στήριξη που παρέχει στο εν λόγω καθεστώς, τούτο συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο οφείλει να αποδείξει, μέσω δέσμης συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων, τον τρόπο με τον οποίο το πρόσωπο στηρίζει το συριακό καθεστώς ή επωφελείται του καθεστώτος αυτού. Υπό την έννοια αυτή, μολονότι το Συμβούλιο εκτιμά ότι το όφελος ή η στήριξη προς το συριακό καθεστώς προκύπτει από τις δραστηριότητες που ασκεί πρόσωπο το οποίο χαρακτηρίζεται, κατά τα λοιπά, ως εξέχων επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στη Συρία, τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία πρέπει να έχει στην κατοχή του το Συμβούλιο και τα οποία μπορεί να υποχρεωθεί να προσκομίσει προς απόδειξη του οφέλους ή της στήριξεως δεν είναι κατ' ανάγκην τα ίδια με εκείνα που καταδεικνύουν την ιδιότητα του «εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία».
- 81 Ως εκ τούτου, εν προκειμένω, αντιθέτως προς ό,τι υποστήριξε το Συμβούλιο, η μνεία στα οφέλη που αντλεί ο προσφεύγων από το συριακό καθεστώς και στη στήριξη που παρέχει στο εν λόγω καθεστώς πρέπει να ερμηνευθεί ως λόγος καταχώρισεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, διακριτός από αυτόν της ιδιότητας του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία και από εκείνον που αφορά τη σχέση του με κομβικής σημασίας πρόσωπο του συριακού καθεστώτος. Συνεπώς, το Συμβούλιο πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει, παραθέτοντας δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων, το βάσιμο του λόγου αυτού.
- 82 Κατόπιν αυτών των διευκρινίσεων και διασαφηνίσεων, πρέπει να εξετασθεί αν, εν προκειμένω, το Συμβούλιο, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως αποφασίζοντας να διατηρήσει το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.

3. Επί της πλάνης εκτιμήσεως

[παραλειπόμενα]

- 88 Το Συμβούλιο υπενθυμίζει, κατ' ουσίαν, ότι το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους βάσει των προσβαλλομένων πράξεων για τους ίδιους λόγους με τους εκτιθέμενους στην απόφαση 2016/850 και στον εκτελεστικό κανονισμό 2016/840. Όσον, όμως, αφορά τις πράξεις του 2016, το Συμβούλιο επισημαίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour III (T-461/16, EU:T:2018:316, σκέψη 102), ότι τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε το Συμβούλιο για να διατηρήσει την καταχώριση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους αποτελούσαν δέσμη ενδείξεων δυνάμενη να δικαιολογήσει αυτήν την εκ νέου καταχώριση. Επιπλέον, κατά το Συμβούλιο, ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο δυνάμενο να κλονίσει την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου, όπως αυτή προκύπτει από την απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour III (T-461/16, EU:T:2018:316).
- 89 Επομένως, πρέπει να εξετασθούν οι συνέπειες που απορρέουν, ως προς την ανάλυση του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, από την απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour III (T-461/16, EU:T:2018:316), αλλά και από εκείνη της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628), στο μέτρο που με τις εν λόγω αποφάσεις εξετάστηκαν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίζονται εκ νέου στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας.
- 90 Επισημαίνεται συναφώς ότι το άρθρο 30, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255 και το άρθρο 32, παράγραφος 3, του κανονισμού 36/2012 ορίζουν ότι, εφόσον υποβάλλονται παρατηρήσεις ή προσκομίζονται νέα ουσιαστικά αποδεικτικά στοιχεία, το Συμβούλιο επανεξετάζει την απόφασή του και ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού οι επίμαχοι κατάλογοι επανεξετάζονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον ανά δωδεκάμηνο.

- 91 Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι, στο πλαίσιο κάθε επανεξέτασης που προηγείται της εκδόσεως πράξεων βάσει των οποίων το όνομα προσώπου διατηρείται στους επίμαχους καταλόγους, ενδεχομένως δε και ανά πάσα στιγμή, το Συμβούλιο μπορεί να κληθεί να διακριβώσει, ανάλογα με τα ουσιαστικά αποδεικτικά στοιχεία ή τις παρατηρήσεις που του υποβάλλονται, εάν η πραγματική κατάσταση μεταβλήθηκε κατόπιν της αρχικής καταχώρισεως των προσφευγόντων ή μετά από προηγούμενη επανεξέταση, κατά τρόπον ώστε η καταχώριση του ονόματος του προσώπου να μην είναι πλέον δικαιολογημένη (πρβλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 26ης Ιουλίου 2017, Συμβούλιο κατά LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, σκέψη 46, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2018, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-288/15, EU:T:2018:619, σκέψη 50).
- 92 Εξάλλου, χωρίς να δεσμεύεται εν στενή εννοία από το δεδικασμένο, δεδομένου ότι το αντικείμενο των προσφυγών που απορρίφθηκαν με τις αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628), και της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour III (T-461/16, EU:T:2018:316), δεν είναι όμοιο με το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής, το Γενικό Δικαστήριο δεν δύναται να παραβλέψει εντελώς το σκεπτικό που ανέπτυξε στις δύο αυτές υποθέσεις, οι οποίες αφορούν τους ίδιους διαδίκους και εγείρουν, κατά βάση, τα ίδια νομικά ζητήματα.
- 93 Εντούτοις, ουδόλως μπορεί να γίνει δεκτό εκ προοιμίου, χωρίς επί της ουσίας εξέταση των πραγματικών και νομικών στοιχείων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, ότι το Γενικό Δικαστήριο θα κατέληγε στα ίδια συμπεράσματα με εκείνα που διατύπωσε στις αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628), και της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour III (T-461/16, EU:T:2018:316) (πρβλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2018, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-288/15, EU:T:2018:619, σκέψη 53).
- 94 Εν προκειμένω, δεν μπορεί, επομένως, να αποκλεισθεί άνευ εξετάσεως ότι τα στοιχεία που προσκομίζει ο προσφεύγων στο πλαίσιο του λόγου ακυρώσεως τον οποίο προβάλλει δύναται να αποδείξουν ότι κακώς αποφάσισε το Συμβούλιο, το 2018, να διατηρήσει το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.

[παραλειπόμενα]

α) Επί της αξίας των αποδεικτικών στοιχείων που υπέβαλε το Συμβούλιο

- 96 Ο προσφεύγων αμφισβητεί την αξία των αποδεικτικών στοιχείων που υπέβαλε το Συμβούλιο προκειμένου να αποδείξει, το 2018, ότι η διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους εξακολουθούσε να είναι βάσιμη.
- 97 Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά τα περιοριστικά μέτρα που λαμβάνονται με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, κατά την εξέταση του ζητήματος της διατηρήσεως του ονόματος προσώπου στον επίμαχο κατάλογο, σημασία έχει κατά πόσον, κατόπιν της καταχώρισεως του ονόματος του προσώπου αυτού στον επίμαχο κατάλογο ή κατόπιν της προηγούμενης επανεξέτασεως, μεταβλήθηκε η πραγματική κατάσταση, έτσι ώστε να μην μπορεί πλέον να συναχθεί το ίδιο συμπέρασμα περί αναμείξεως του συγκεκριμένου προσώπου σε τρομοκρατικές δραστηριότητες (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 82). Επιπλέον, έχει διευκρινισθεί, στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων κατά του Ιράν, ότι το Συμβούλιο δεν οφείλει να αποδείξει τη συνδρομή νέων πραγματικών περιστατικών, εφόσον τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίχθηκε η αρχική καταχώριση εξακολουθούν να ασκούν επιρροή και αρκούν για τη διατήρηση της καταχώρισεως του ονόματος του εμπλεκόμενου μέρους στον κατάλογο (προτάσεις της γενικής εισαγγελέα E. Sharpston στην υπόθεση Islamic Republic of Iran Shipping Lines κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-225/17 P, EU:C:2018:720, σημείο 182).

- 98 Τέλος, έχει κριθεί ότι το Συμβούλιο οφείλει να προσκομίσει νέα αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να αποδείξει το βάσιμο της καταχώρισεως του ονόματος προσώπου, εφόσον το κριτήριο και οι λόγοι της καταχώρισεως αυτής έχουν τροποποιηθεί (πρβλ. διάταξη της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, Haswani κατά Συμβουλίου, T-231/15 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:589, σκέψη 56).
- 99 Ως εκ τούτου, προκειμένου να αιτιολογηθεί η διατήρηση του ονόματος προσώπου στους επίμαχους καταλόγους, δεν απαγορεύεται να στηριχθεί το Συμβούλιο στα ίδια αποδεικτικά στοιχεία που δικαιολόγησαν την αρχική καταχώριση, την εκ νέου καταχώριση ή την προηγούμενη διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, υπό την προϋπόθεση ότι, αφενός, δεν έχουν τροποποιηθεί οι λόγοι καταχώρισεως και, αφετέρου, το πλαίσιο της υποθέσεως δεν έχει μεταβληθεί κατά τρόπο που τα αποδεικτικά στοιχεία αυτά να έχουν καταστεί παρωχημένα.
- 100 Συναφώς, επισημαίνεται επιπλέον ότι εγγενές στοιχείο των μέτρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) αποτελεί το ότι υπόκεινται σε επανεξέταση ανά τακτά διαστήματα και ότι η εφαρμογή τους μπορεί να επαναλαμβάνεται στο μέλλον. Τούτο συμβαίνει προφανώς σε περίπτωση κατά την οποία, παρά την προηγούμενη εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων, η γεωπολιτική κατάσταση δεν μεταβάλλεται. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να επιτρέπεται στο Συμβούλιο να εξακολουθεί να εφαρμόζει τα αναγκαία μέτρα, ακόμη και αν η κατάσταση δεν έχει μεταβληθεί, εφόσον τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίχθηκε η διατήρησή τους σε ισχύ εξακολουθούν να δικαιολογούν την εφαρμογή τους κατά τον χρόνο λήψεως των μέτρων αυτών, ιδίως όταν τα πραγματικά περιστατικά είναι ακόμη αρκετά πρόσφατα (πρβλ. προτάσεις της γενικής εισαγγελέα E. Sharpston στην υπόθεση Islamic Republic of Iran Shipping Lines κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-225/17 P, EU:C:2018:720, σημεία 201 και 202).
- 101 Επομένως, δεδομένου ότι εν προκειμένω, όπως μνημονεύθηκε στη σκέψη 67 ανωτέρω, οι λόγοι καταχώρισεως του ονόματος του προσφεύγοντος δεν τροποποιήθηκαν, πρέπει μόνον να εξετασθεί αν η διαβιβασθείσα στο Γενικό Δικαστήριο δικογραφία περιέχει στοιχεία δυνάμενα να υποδηλώσουν ότι η πραγματική κατάσταση του προσφεύγοντος ή της Συρίας εξελίχθηκαν κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα αποδεικτικά στοιχεία που υπέβαλε το Συμβούλιο για να αιτιολογήσει το βάσιμο της διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους το 2016 να μην μπορούν πλέον να δικαιολογήσουν τη διατήρηση του ονόματός του στους καταλόγους αυτούς το 2018.
- 102 Συναφώς, αφενός, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κατάσταση στη Συρία δεν βελτιώθηκε μεταξύ των ετών 2016 και 2018. Τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκόμισε ο προσφεύγων με το δικόγραφο της προσφυγής του προκειμένου να καταδείξει ότι η οικονομική κατάσταση στη Συρία είναι τέτοια ώστε να απαιτείται μεγάλη φαντασία για να θεωρηθεί ότι μπορεί να στηρίζει το καθεστώς με τη μικρή περιουσία που του έχει απομείνει δεν καθιστούν δυνατό να γίνει δεκτό ότι η κατάσταση στη Συρία μεταβλήθηκε κατά τρόπο που να μη δικαιολογείται πλέον η διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους. Αντιθέτως, η έκθεση του 2017 της ομάδας της Παγκόσμιας Τράπεζας σχετικά με τις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της συγκρούσεως στη Συρία, το άρθρο του περιοδικού *International Business Times*, της 14ης Μαρτίου 2016, με θέμα τις σχετικές με τον πόλεμο στη Συρία δαπάνες της Ρωσίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και, τέλος, το άρθρο του περιοδικού *Time*, της 9ης Απριλίου 2018, όπου επιχειρείται να δοθεί απάντηση στο ζήτημα των λόγων για τους οποίους ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία καθίσταται όλο και πιο περίπλοκος, μαρτυρούν ότι ο πόλεμος εξακολουθεί να μαινεται στη Συρία. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο και η Ένωση δύνανται βάσιμως να διατηρούν σε ισχύ τα περιοριστικά μέτρα που κρίνουν αναγκαία για να ασκείται πίεση στο συριακό καθεστώς.
- 103 Αφετέρου, μολοντί ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι έχουν παύσει οι εμπορικές δραστηριότητές του και ότι ουδέποτε συνδεόταν με τον M. Al-Assad, διαπιστώνεται ότι είχε προβάλει τέτοια επιχειρήματα και στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour III (T-461/16, EU:T:2018:316, σκέψη 115), καθώς και ότι δεν προέβαλε, με τα δικόγραφά του, καμία ένδειξη περί του ότι η προσωπική του κατάσταση μεταβλήθηκε μεταξύ των ετών 2016 και 2018. Όσον αφορά τα έγγραφα που προσκόμισε προκειμένου να αποδείξει ότι ο στρατηγός Bilal ήταν ο

διευθυντής του γραφείου του Μ. Al-Assad, επισημαίνεται ότι, με την επιφύλαξη του ελέγχου της αποδεικτικής αξίας τους και της ικανότητάς τους να κλονίσουν τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο, ζήτημα το οποίο θα εξετασθεί στη σκέψη 120 κατωτέρω, τα αποδεικτικά στοιχεία αυτά μνημονεύουν ωστόσο μόνον τον εν λόγω στρατηγό και δεν καθιστούν αφ' εαυτών δυνατό να καταδειχθεί συγκεκριμένη μεταβολή ως προς την κατάσταση του προσφεύγοντος την οποία θα μπορούσε ή θα έπρεπε να γνωρίζει το Συμβούλιο κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως περί διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους. Επιπλέον, τα έγγραφα αυτά σκοπούν να θέσουν εν αμφιβόλω την πτυχή αυτή της σχέσεως του προσφεύγοντος με τον Μ. Al-Assad, πλην όμως δεν αφορούν τις επιχειρηματικές σχέσεις μεταξύ των δύο αυτών προσώπων.

- 104 Κατά συνέπεια, χωρίς να προδικάζεται στο παρόν στάδιο του σκεπτικού του Γενικού Δικαστηρίου το ζήτημα αν τα προσκομισθέντα από το Συμβούλιο αποδεικτικά στοιχεία καθιστούν πράγματι δυνατό να αποδειχθεί το βάσιμο, το 2018, των λόγων καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, το Συμβούλιο δεν όφειλε να προσκομίσει επιπλέον αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με τα προσκομισθέντα το 2016 λόγω μεταβολών της καταστάσεως του προσφεύγοντος ή της καταστάσεως στη Συρία δυνάμενων να δικαιολογήσουν τη διαγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος από τους επίμαχους καταλόγους.
- 105 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων με σκοπό να κλονισθεί η αξία των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίσθηκαν λόγω της παλαιότητάς τους ή λόγω της ελλείψεως νέων αποδεικτικών στοιχείων τα οποία να τα επιρρωννύουν. Επιπλέον και εν πάση περιπτώσει, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι το Συμβούλιο δεν μπορούσε να στηριχθεί σε άρθρα τα οποία το Γενικό Δικαστήριο είχε κρίνει, στο πλαίσιο της αποφάσεως της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), ως μη αποδεικνύοντα το βάσιμο των λόγων καταχωρίσεως του ονόματος του προσφεύγοντος. Πράγματι, με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628, σκέψη 78), απορρίφθηκε το επιχείρημα αυτό σχετικά με τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι κάθε υπόθεση που εισάγεται στο Γενικό Δικαστήριο έχει τη δική της δικογραφία και ότι καθεμία από τις δικογραφίες αυτές είναι απολύτως αυτοτελής. Επομένως, η περίπτωση ότι το Συμβούλιο προσκομίζει στην παρούσα διαδικασία ορισμένα από τα έγγραφα τα οποία το Γενικό Δικαστήριο είχε κρίνει, στο πλαίσιο άλλης υποθέσεως, ως μη πληρούντα τις προϋποθέσεις για την εκπλήρωση του βάρους αποδείξεως, δεν στερεί από το Συμβούλιο τη δυνατότητα να επικαλεσθεί τα έγγραφα αυτά, μεταξύ άλλων αποδεικτικών στοιχείων, προκειμένου να συγκροτήσει δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων δυνάμενη να δικαιολογήσει ότι βασίμως το όνομα του προσφεύγοντος εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στους επίμαχους καταλόγους.

[παραλειπόμενα]

Β. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 27, παράγραφος 3, του άρθρου 28, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, και του άρθρου 15, παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828

- 143 Ο προσφεύγων φρονεί ότι δικαιούται να επικαλεσθεί τις διατάξεις του άρθρου 27, παράγραφος 3, του άρθρου 28, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, και του άρθρου 15, παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828.

144 Συναφώς, κατά τον προσφεύγοντα, οι προϋποθέσεις των διατάξεων αυτών δεν πρέπει να πληρούνται σωρευτικώς, οπότε, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει το Συμβούλιο στο υπόμνημά του αντικρούσεως χωρεί επίκληση του ευεργετήματος των εν λόγω διατάξεων εφόσον ο προσφεύγων πληροί μία εκ των προϋποθέσεων που καθορίζονται σε αυτές.

[*παραλειπόμενα*]

147 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά το άρθρο 27, παράγραφος 3, και το άρθρο 28, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, τα πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που εμπίπτουν σε κάποια από τις κατηγορίες των παραγράφων 2 των άρθρων αυτών δεν καταχωρίζονται ή διατηρούνται στους καταλόγους των προσώπων και οντοτήτων οι οποίοι διαλαμβάνονται στο παράρτημα I της αποφάσεως 2013/255 σε περίπτωση κατά την οποία υφίστανται επαρκή στοιχεία περί του ότι δεν συνδέονται, ή δεν συνδέονται πλέον, με το καθεστώς ή δεν ασκούν επιρροή σε αυτό ή δεν ενέχουν πραγματικό κίνδυνο καταστρατηγήσεως. Οι ίδιες προϋποθέσεις διατυπώνονται εκ νέου όσον αφορά τη δέσμευση κεφαλαίων, στο άρθρο 15, παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828.

148 Όσον αφορά, καταρχάς, το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να πληρούνται εναλλακτικώς και όχι σωρευτικώς, για την εξέτασή του απαιτείται ερμηνεία των συγκεκριμένων διατάξεων. Κατά τη νομολογία, οι διατάξεις δεν πρέπει να ερμηνεύονται λαμβανομένου υπόψη μόνον του γράμματός τους, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και των σκοπών που επιδιώκουν (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Νοεμβρίου 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, σκέψη 12, και της 10ης Μαρτίου 2005, easyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, σκέψη 21).

149 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι οι προϋποθέσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 27, παράγραφος 3, και στο άρθρο 28, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, καθώς και στο άρθρο 15, παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828, χωρίζονται από τον σύνδεσμο «ή». Ο σύνδεσμος αυτός δύναται, από γλωσσικής απόψεως, να έχει είτε διαζευκτική είτε σωρευτική έννοια και πρέπει, κατά συνέπεια, να ερμηνεύεται εντός του πλαισίου στο οποίο χρησιμοποιείται και με γνώμονα τους σκοπούς της επίμαχης πράξεως [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 14ης Μαΐου 2019, M κ.λπ. (Ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα), C-391/16, C-77/17 και C-78/17, EU:C:2019:403, σκέψη 102].

150 Ο σκοπός, όμως, του καθεστώτος των περιοριστικών μέτρων που θεσπίσθηκε με την απόφαση 2013/255 και τον εκτελεστικό κανονισμό 36/2012 είναι να απαγορεύσει κάθε μορφή στηρίξεως προς το συριακό καθεστώς, προκειμένου να ασκηθεί πίεση σε αυτό ώστε να μεταβάλει την πολιτική καταστολής του έναντι του άμαχου πληθυσμού. Προς επίτευξη του σκοπού αυτού, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2015/1836, για την τροποποίηση της απόφασης 2013/255, ακριβώς επειδή διαπίστωσε ότι το συριακό καθεστώς επιχειρούσε να καταστρατηγήσει τα περιοριστικά μέτρα της Ένωσης για να συνεχίσει να χρηματοδοτεί και να στηρίζει την πολιτική του βίαιης καταστολής εις βάρος του άμαχου πληθυσμού (αιτιολογική σκέψη 4 της αποφάσεως 2015/1836). Επομένως, προκειμένου να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων, το Συμβούλιο καθόρισε ορισμένες κατηγορίες προσώπων και οντοτήτων που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την επίτευξη του σκοπού αυτού (αιτιολογική σκέψη 5 της αποφάσεως 2015/1836), προσώπων και οντοτήτων σε βάρος των οποίων έπρεπε να ληφθούν μέτρα, ιδίως δεσμεύσεως κεφαλαίων. Οι κατηγορίες αυτές προσώπων και οντοτήτων καθορίσθηκαν λαμβανομένης υπόψη της σχέσεώς τους με το καθεστώς, της επιρροής που μπορούν να ασκήσουν σε αυτό και της στηρίξεως, με οποιαδήποτε μορφή, που μπορούν να του παρέχουν (αιτιολογικές σκέψεις 6 έως 12 της αποφάσεως 2015/1836).

151 Κατά συνέπεια, η διατύπωση που επελέγη στο άρθρο 27, παράγραφος 3, και στο άρθρο 28, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, καθώς και στο άρθρο 15, παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828, πρέπει να νοηθεί ως απηχούσα τους διάφορους τρόπους με τους οποίους ένα πρόσωπο δύναται να ευνοήσει το παρόν συριακό καθεστώς, χωρίς ο ένας τρόπος να αποκλείει τον άλλον.

Λαμβανομένων υπόψη του πλαισίου και του σκοπού που επιδιώκεται με την απόφαση 2013/255 και τον κανονισμό 36/2012, οι προϋποθέσεις που απαριθμούνται στα διάφορα αυτά άρθρα είναι κατ' ανάγκη σωρευτικές.

- 152 Σε διαφορετική περίπτωση, το καθεστώς των επίμαχων περιοριστικών μέτρων θα καθίστατο άνευ αποτελεσματικότητας. Πράγματι, κάτι τέτοιο θα είχε ως αποτέλεσμα να γίνεται δεκτό ότι ένα πρόσωπο ή μια οντότητα πρέπει να διαγραφεί από τους επίμαχους καταλόγους επειδή δεν συνδέεται πλέον με το καθεστώς, ενώ, παραδείγματος χάριν, ασκεί επιρροή σε αυτό ή ενέχει πραγματικό κίνδυνο καταστρατηγήσεως.

[παραλειπόμενα]

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Καταδικάζει τον Khaled Kaddour στα δικαστικά έξοδά του καθώς και σε εκείνα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Σεπτεμβρίου 2020.

(υπογραφές)